EURÓPAI PARLAMENT 2009 - 2014

Plenárisülés-dokumentum

20.5.2013 B7-0222/2013

ÁLLÁSFOGLALÁSRA IRÁNYULÓ INDÍTVÁNY

benyújtva a Bizottság alelnöke/az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselője nyilatkozatát követően

az eljárási szabályzat 110. cikkének (2) bekezdése alapján

a szomszédos országokba menekült szíriaiak helyzetéről
(2013/2611(RSP))

Véronique De Keyser, Ana Gomes, María Muñiz De Urquiza, Pino Arlacchi, Emilio Menéndez del Valle, Pier Antonio Panzeri, Maria Eleni Koppa, Richard Howitt, David Martin, Inés Ayala Sender
az S&D képviselőcsoport nevében

B7-0222/2013

Az Európai Parlament állásfoglalása a szomszédos országokba menekült szíriaiak helyzetéről
(2013/2611(RSP))

Az Európai Parlament,

– tekintettel a Szíriáról szóló korábbi, különösen a szíriai helyzetről szóló 2012. február 16-i[1] és szeptember 13-i[2] állásfoglalásaira,

– tekintettel a Külügyek Tanácsa Szíriáról szóló 2012. március 23-i, április 23-i, május 14-i, június 25-i, július 23-i, október 15-i, november 19-i és december 10-i, valamint 2013. január 23-i, február 18-i, március 11-i és április 22-i következtetéseire, tekintettel a Tanács Szíriáról szóló, 2012. március 2-i, június 29-i és december 14-i, valamint 2013. február 8-i következtetéseire,

– tekintettel a Bizottság alelnöke/az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselője, Catherine Ashton által a szíriai helyzetről tett nyilatkozatokra, különösen a menekültekről szóló 2012. október 22-i, valamint 2013. március 13-i nyilatkozatra,

– tekintettel Kristalina Georgieva biztosnak a szíriai helyzetről szóló 2012. július 17-i, július 31-i és augusztus 29-i nyilatkozatára, valamint a „Szíria: Kifutunk az időből” című 2013. április 23-i nyilatkozatára,

– tekintettel az ENSZ Biztonsági Tanácsának 2012. július 20-i 2059., április 21-i 2043., valamint április 14-i 2042. számú határozataira, valamint az ENSZ független nemzetközi vizsgálóbizottságának 2013. március 11-i felülvizsgált jelentésére,

– tekintettel az 1948. évi Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatára,

– tekintettel a Polgári és Politikai Jogok 1966. évi Nemzetközi Egyezségokmányára, a Gazdasági, Szociális és Kulturális Jogok 1966. évi Nemzetközi Egyezségokmányára, a kínzás és más kegyetlen, embertelen vagy megalázó büntetések és bánásmódok elleni 1984. évi egyezményre, a gyermekek jogairól szóló 1989. évi egyezményre, illetve a gyermekek fegyveres konfliktusba való bevonásáról szóló 2000. évi fakultatív jegyzőkönyvre, amelyek mindegyikének Szíria részes fele,

– tekintettel a Szíriáról szóló első magas szintű nemzetközi donorkonferenciára, amelyre 2013. január 30-án Kuvaitban került sor,

– tekintettel a Szíria barátai csoport Marrakeshben megtartott ülésére, valamint a 2013. január 28-án Párizsban megtartott nemzetközi konferenciára,

– tekintettel a nemzeti paktumra és a szíriai átmenetre vonatkozó közös politikai elképzelésre, melyeket az Arab Liga égisze alatt megtartott szíriai ellenzéki konferenciát

[1] Elfogadott szövegek, P7_TA(2012)0057.
[2] Elfogadott szövegek, P7_TA(2012)0351.

(Kairó, 2012. július 2–3.) követően adtak ki,

– tekintettel „A rákövetkező nap projekt: A demokratikus átmenet folyamatának támogatása Szíriában” című, 2012 augusztusában közzétett következtetésekre és ajánlásokra,

– tekintettel a 2012. december 19-i szíriai humanitárius segítségnyújtási reagálási tervre (SHARP),

– tekintettel a szíriai kormány 2012. december 19-i reagálási tervére,

– tekintettel a 2012 tavaszán elindított szíriai humanitárius fórumra és annak legutóbbi, 2013. február 19-i ülésére,

– tekintettel eljárási szabályzata 110. cikkének (2) bekezdésére,

A. mivel 2013. május 6-án az ENSZ Menekültügyi Főbiztossága (UNHCR) megközelítőleg 1 440 228 szíriai menekültet regisztrált; mivel közülük 455 665 Libanonba, 448 370 Jordániába, 322 407 Törökországba, 141 702 pedig Irakba menekült; mivel az ENSZ becslései szerint a menekültek összlétszáma 2013 végére elérheti a 3,5 milliót; mivel 4,25 millió szíriai kényszerült lakóhelyének megváltoztatására hazáján belül, akiknek sürgős humanitárius segítségre van szükségük, és 1,5 millió személy van kitéve az élelmiszerhiány kockázatának;

B. mivel a polgárháború folytatódásával a politikai és humanitárius helyzet napról-napra rosszabbodik és a szíriai menekültek száma drámaian növekszik; mivel a szíriai polgárháború súlyosan fenyegeti az egész térség törékeny stabilitását és biztonságát; mivel fennáll az a veszély, hogy a háború véletlenszerű átgyűrűző hatása strukturálissá válik;

C. mivel nemcsak civilek, hanem a rezsim számos volt politikai és katonai vezetője, valamint nagykövetek elhagyták országukat és a szomszédos országok valamelyikébe, vagy még távolabbra távoztak; mivel olyan neves személyiségek, mint Boulos Yazigi püspök és Yohanna Ibrahim püspök emberrablás áldozatává és a szíriai konfliktus célpontjává váltak; mivel a szekták által elkövetett erőszak, mint például Baydában, csak fokozhatja a háborús helyzetet;

D. mivel a befogadó országok a háború során fenntartották a nyitott határok politikáját, azonban különböző befogadási stratégiát választottak; mivel lehetőségeik és kapacitásuk, hogy a szíriai menekültek növekvő áradatát befogadják és számukra menedéket nyújtsanak, elérte határait, ugyanis a határvonalak mentén rendszeresen „incidensekre” kerül sor; mivel Libanon úgy döntött, hogy nem állít fel táborokat, és a menekülteket nagyrészt a helyi közösségekbe integrálta; mivel a régió lakói általában pozitív és támogató hozzáállással megnyitották otthonaikat a szíriai menekültek számára;

E. mivel 2013. április 22-ig az EU által végzett humanitárius segítségnyújtásra fordított forrás majdnem elérte a 473 millió eurót, melyből 200 millió eurót az EU humanitárius célokra előirányzott költségvetéséből, csaknem 273 millió eurót pedig a tagállamok bocsátottak rendelkezésre;

F. mivel nem kormányzati segélyszervezetek jelentései rámutatnak arra, hogy a nemzetközi

közösség által megígért támogatás teljes összegének ténylegesen csupán 30-40%-át bocsátották rendelkezésre;

G. mivel Szíriában több mint 400 000 palesztin menekült érintett ; mivel a palesztinok a konfliktusban jobbára semlegesek maradtak; mivel az UNWRA közel 50 ezer palesztint regisztrál Libanonban és 5 ezret Jordániában; mivel Jordánia lezárta határát a szíriai konfliktus elől menekülő palesztinok előtt, és mivel többségüket megakadályozzák, hogy Libanonban dolgozzanak; mivel a palesztin menekültek – akik már a háború előtt is sérülékeny és aránytalanul szegény közösséget képeztek – teljes mértékben az UNWRA segítségére szorulnak, mivel az az egyetlen ellátó nemcsak az oktatási, egészségügyi és segélyezési szolgáltatások, hanem az élelmiszer- és készpénzelosztás, valamint az orvosi ellátás terén is;

H. mivel Jordánia Zataari táborában a védelem és biztonság megingott: mindennapos lopásokra és tüzekre kerül sor, például 2013. április 21-én; mivel a Zataari tábor több mint 130 000 embernek ad otthont, így Jordánia negyedik legnagyobb városa lett; mivel a biztonság hiánya miatt továbbra is veszélyben vannak a menekülttáborok lakói, és ez befolyásolja a humanitárius dolgozókat és újságírókat is;

I. mivel nemzetközi szervezetek szerint a menekülttáborokban a nők és a lányok egyre nagyobb mértékben nemi erőszak áldozatai, amelyet szintén háborús fegyverként használnak; mivel a nemi erőszakot túlélő szíriai menekültek számára nem tudnak megfelelő orvosi ellátást biztosítani; mivel számos forrás szerint a szíriai menekülttáborokban „kedvtelési” célú ideiglenes Mutah-házasságokat kötnek;

J. mivel a Szíria vezette inkluzív, a szíriai nép jogos demokratikus elvárásainak megfelelő politikai átmenet az egyetlen út egy szabad és demokratikus Szíria felé; mivel a konfliktus ellenőrizetlen katonai természetének további erősödése csak fokozhatja a szíriai nép és az egész térség szenvedéseit; mivel az ENSZ Szíriával foglalkozó független nemzetközi vizsgálóbizottsága megállapította, hogy az elmúlt hónapok folyamán mindkét fél egyre kegyetlenebb taktikai csapásokat mért ellenfelére és új katonai eszközöket vetett be; mivel különböző csatornákon továbbra is folyik a fegyverek bevitele Szíriába;

K. mivel a menekültek ezrei Szíriában megszöktek a fegyveres erőktől azért, hogy ne kelljen az emberiség elleni háborús bűnöket elkövetniük, vagy hasonló okokból kifolyólag kibújnak a katonai szolgálat teljesítése alól;

L. mivel Bassár el-Aszad elnöknek és önkényuralmi rezsimjének a jövőben nincs helye Szíriában; mivel az elnök lemondása az egyedül járható út a háború súlyosbodásának elkerüléséhez és a menekültek helyzetének az ország békés és demokratikus átmenet révén történő megoldásához;

M. mivel a jelenlegi rezsim alternatívájának inkluzívnak kell lennie és tükröznie kell a szíriai társadalom sokszínűségét, továbbá tiszteletben kell tartania a demokrácia, a jogállamiság, az emberi jogok és az alapvető szabadságok egyetemes értékeit, különös tekintettel az etnikai, kulturális és vallási kisebbségek és a nők jogaira; mivel az ellenzéki erőkből álló, befogadó jellegű és képviseleten alapuló átmeneti kormányzat hozzájárulhatna ehhez az alternatívához;

N. mivel megalakult a Szíria barátai csoport és számos külügyminiszteri konferenciát tartott a kulcsfontosságú nemzetközi szervezetek, mint az ENSZ, az Arab Államok Ligája, az EU, az Iszlám Együttműködés Szervezete, az Öböl-menti Együttműködési Tanács, az Arab Maghreb Unió és az Afrikai Unió képviselői részvételével;

O. mivel a szíriai ellenzék képviselői az elmúlt hónapok folyamán több találkozót tartottak azzal a céllal, hogy belső nézetkülönbségeiken felülemelkedve egységes frontot hozzanak létre, továbbá kiadtak egy „Nemzeti paktum" és egy „Közös politikai jövőkép a szíriai átmenethez" című dokumentumot, valamint „A rákövetkező nap projekt: A demokratikus átmenet folyamatának támogatása Szíriában" című következtetéseket és ajánlásokat; mivel az ellenzék soraiban minden erőfeszítés ellenére továbbra is belső megosztottság és feszültség áll fenn;

P. mivel Kína és Oroszország vétója miatt az ENSZ Biztonsági Tanácsa mindeddig nem tudott megfelelően reagálni a szíriai polgárháborúra; mivel a 2012. augusztus 3-án elfogadott határozatában az ENSZ-közgyűlés sajnálatát fejezte ki amiatt, hogy a Biztonsági Tanács nem tudott megállapodni azokról az intézkedésekről, amelyek biztosítják, hogy a szíriai hatóságok eleget tesznek az ENSZ-határozatoknak; mivel az ENSZ Biztonsági Tanácsának határozatai alapján az ENSZ fegyvertelen katonai megfigyelőket irányított Szíriába;

Q. mivel az ENSZ több ízben is célzott szankciókat foganatosított Szíriával szemben, közöttük beutazási tilalmat, a vagyoni eszközök befagyasztását, a luxuscikkek és a kettős felhasználású termékek Szíriába irányuló kivitelének tilalmát, és megerősítette a fegyverembargót Szíriával szemben;

1. ismét a leghatározottabban elítéli a rezsim szíriai lakosság ellen alkalmazott brutális mészárlását; elismeri a szíriai nép bátorságát; szolidaritását és támogatását fejezi ki a demokráciáért, a méltóságért, az emberi jogokért és az alapvető szabadságjogokért küzdő szíriaiak felé; megismétli a Bassár el-Aszad elnökhöz és rezsimjéhez intézett felhívását, hogy azonnal mondjanak le, ezzel lehetővé téve a békés, befogadó és demokratikus, Szíria vezette átmenetet az országban;

2. felhív minden fegyveres szereplőt, hogy azonnal vessenek véget a Szíriában folyó erőszaknak; ismét hangsúlyozza, hogy a válságban érintett valamennyi szereplőnek teljes mértékben tiszteletben kell tartania a nemzetközi humanitárius jogot, amelynek fő célkitűzése a civil lakosság védelme; hangsúlyozza, hogy a Szíriában az elmúlt 24 hónap során elkövetett széles körű, elterjedt és súlyos emberi jogi visszaélések elkövetőit felelősségre kell vonni; ezzel összefüggésben határozottan támogatja az ENSZ emberi jogi főbiztosa által tett felhívásokat, hogy a szíriai helyzet kapcsán a Nemzetközi Büntetőbírósághoz kell fordulni;

3. úgy véli, a konfliktust a szíriaiak vezette politikai folyamatot elősegítő politikai mechanizmusokkal lehetne megoldani, amelyek az átmenet iránt elkötelezettek körében elősegítenék egy megbízható és hatékony politikai megoldás kialakulását; megerősíti a humanitárius és politikai irányok elkülönítésének elsődleges fontosságát annak érdekében, hogy megkönnyítsék a segítségnyújtás rászorulókhoz való eljutását; kéri az EU-t és az EKSZ-t, hogy a felszabadított területeken alakítsanak ki politikai irányításra vonatkozó ütemtervet, beleértve a kiszabott szankciók megszüntetésének lehetőségét;

4. megjegyzi, hogy a szíriai szökevények további védelemre jogosultak, hiszen az UNHCR iránymutatásainak (26) bekezdésében meghatározottaktól eltérő alapokon vannak kockázatoknak kitéve, mégpedig „rendkívüli vagy aránytalanul szigorú” büntetésnek, amely kínzással, embertelen vagy megalázó bánásmóddal, vagy akár önkényes kivégzéssel is járhat;

5. a Szíriába és a szomszédos országokba menekült palesztin közösség növekvő igényei fényében kéri a támogatókat, hogy nagylelkűen támogassák az ENSZ közel-keleti palesztin menekülteket segélyező hivatala folyamatos erőfeszítéseit annak érdekében, hogy elősegítsék a menekültek alkalmazkodását, valamint szenvedésük és kényszerű lakhelyelhagyásból fakadó szükséghelyzetük minimalizálását;

6. megismétli az ENSZ Biztonsági Tanácsa tagjaihoz, és különösen Oroszországhoz és Kínához, valamint az Egyesült Államokhoz intézett felhívását, hogy tegyenek eleget kötelezettségüknek a szír nép elleni erőszak és elnyomás beszüntetése érdekében; továbbra is támogatja az EU és tagállamai által e téren kifejtett erőfeszítéseket;

7. kéri, hogy Szíriában minden rászoruló számára nyújtsanak azonnali humanitárius segítséget, különös tekintettel a sebesültekre, a menekültekre, az országon belül lakóhelyüket megváltoztatni kényszerülő személyekre, a nőkre és a gyermekekre; elismeri a Nemzetközi Vöröskereszt és az ENSZ közel-keleti palesztin menekülteket segélyező hivatalának erőfeszítéseit; kéri a szíriai kormányt, hogy tegye lehetővé a humanitárius szervezetek számára az országba való korlátozás nélküli bejutást; hangsúlyozza, hogy fokozni kell az együttműködést a helyszínen tevékenykedő számos szereplő – nevezetesen a helyi hatóságok, a nemzetközi szervezetek és a nem kormányzati szervezetek – között, beleértve a határon megvalósuló együttműködést is; úgy véli, hogy a segítségnyújtásra vonatkozó protokoll és a határon való nyomon követés további értéket biztosítana;

8. elismeréssel adózik a befogadó közösségeknek és a Szíriával szomszédos országoknak, különösen Jordániának, Libanonnak, Törökországnak és Iraknak azért, hogy figyelemre méltó találékonysággal biztosítottak menedékhelyeket és humanitárius segítséget a szíriai háború elől menekülő családoknak, azonban komoly aggodalommal tölti el, hogy ezek az országok veszélyesen közel járnak befogadási határaik eléréséhez;

9. felhívja az EU-t, hogy vállaljon vezető szerepet a szíriai menekültek megsegítésében, valamint felszólítja az EU-t és tagállamait, hogy sürgősen hozzanak létre a menekülteket befogadó országok pénzügyi és természetbeni segítésének kibővítésére és fokozására irányuló átfogó programot annak érdekében, hogy mindenféle akadály és nehézség ellenére biztonságos és megfelelő menedéket biztosíthassanak a menekülteknek;

10. megállapítja, hogy szükség van sátrakra, egészségügyi felszerelésekre, gyógyszerekre, oktatásra és különösen a közösségek megerősítésére, stabilitásra, szolgáltatásokra és infrastruktúrára, valamint az egyre növekvő számú menekült problémájának megoldására irányuló kapacitásépítő programokra; hangsúlyozza, hogy fontos felmérni a táborokon kívül lakó menekültek állapotát; hangsúlyozza, hogy át kell gondolni a menekültek más területekre való áthelyezését;

11. felszólítja az EU-t, hogy növelje anyagi és politikai támogatását azon kockázat mérséklése érdekében, hogy az egyre növekvő számú szíriai menekült veszélyezteti a szomszédos

országok – elsősorban Libanon – társadalmi-gazdasági, valamint politikai stabilitását;

12. felhívja az EU-t és a nemzetközi közösséget, hogy hozzanak létre olyan elszámoltatási mechanizmusokat, amelyek biztosítják, hogy a felajánlott források valóban azokhoz jutnak el, akiknek szánták őket; üdvözli a 2013. január 30-i kuvaiti adományozói konferencián felajánlott jelentős európai segítséget; felhívja az ENSZ-t és nemzetközi közösséget, különösen az Öböl-menti országokat, hogy a növekvő igények fényében fokozzák segítségnyújtásra tett erőfeszítéseiket; felszólítja az uniós tagállamokat, hogy több menekültet fogadjanak be;

13. hangsúlyozza a nemzetközi határok nyitva tartásának fontosságát, valamint sürgeti a nemzetközi közösséget, hogy nagylelkűen támogassák Libanont és Jordániát a menekültek egyre nagyobb beáramlása okozta problémák kezelésében; sürgeti Jordánia kormányát, hogy tartsa fenn a menekültek visszaküldésének tilalma és egyenlő bánásmódja elveit;

14. továbbra is mélyen aggódik a széles körű és rendszeres emberi jogi visszaélések miatt; felhívja az EU-t és a nemzetközi közösséget, hogy erősítse meg a polgári lakosság – beleértve a humanitárius dolgozók és az orvosi személyzet – védelmét; sürgeti a nemzetközi közösséget, hogy találjon megoldást a menekülttáborok jelenlegi bizonytalan helyzetére, valamint a jogi és egyéb problémákra a menekülttáborokban létrehozott új biztonsági kezdeményezések révén; sürgeti a konfliktus által érintett valamennyi felet, hogy tartsák tiszteletben a nemzetközi humanitárius jogot és segítsék elő a humanitárius segítségnyújtáshoz való hozzáférést azáltal, hogy a növekvő igények kielégítése végett a humanitárius dolgozókat beengedik az országba, illetve onnan kiengedik; támogatja, hogy az EU főképviselője elítéli a terrortámadások valamennyi formáját;

15. elítéli a nemi erőszak alkalmazását a szíriai polgárháborúban; sürgeti az EU-t és a nemzetközi közösséget, hogy a források elosztásakor a nemi erőszak áldozatait különösen vegyék figyelembe; felszólítja a befogadó közösségeket, hogy a nemi erőszak áldozatait részesítsék megfelelő orvosi ellátásban;

16. ösztönzi az ENSZ és az Arab Liga szíriai közös különleges képviselőjét, hogy alkalmazzon ambiciózus és proaktív megközelítést; felhívja a nemzetközi közösséget, beleértve az EU-t és tagállamait, hogy biztosítsák őt határozott és egységes támogatásukról;

17. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak, az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselője/a Bizottság alelnökének, a tagállamok parlamentjeinek és kormányainak, valamint a szíriai konfliktusban érintett összes félnek.